

PLÁN VÝCHOVY A PÉČE

1. vydání 2020

Dětské skupiny pro veřejnost při Marché Montessori z.s. Dětská skupina Marché Montessori 3-6

I.

Obsah

1. Identifikační údaje	str. 2
2. Obecná charakteristika	str. 2
3. Podmínky výchovy a péče	str. 2
3.1. Věcné podmínky	str. 2
Vnitřní prostor – zděné zázemí	str. 3
Zahrada	str. 3
Okolí	str. 3
3.2 Psychosociální podmínky	str. 3
3.3 Životospráva	str. 3
4. Systém organizace výchovy a péče	str. 3
4.1 Harmonogram dne	str. 4
4.2 Aktivity pod vedením lektora	str. 4
5. Výchovná koncepce	str. 4
5.1 Alternativní směry ve výchově	str. 4
Vycházíme z filozofie Marie Montessori	str. 4
5.2 Rozvoj klíčových kompetencí	str. 5
Dítě a jeho tělo	str. 5
Dítě a jeho psychika	str. 5
Dítě a ten druhý	str. 6
Dítě a společnost	str. 6
Dítě a svět	str. 6
6. Spolupráce s rodiči	str. 7
7. Evaluační systém	str. 7
7.1 Evaluace dětí	str. 7
7.2 Evaluace lektorů	str. 7
8. Použitá literatura	str. 7

Plán výchovy a péče vytvořen pro Dětskou skupinu Marché Montessori 3-6

1. Identifikační údaje

Název zřizovatele: Marché Montessori

Právní forma zřizovatele: zapsaný spolek

Telefon: +420 608441344

Dětská skupina Marché Montessori 3-6 je realizována na adrese: Na Hřebenech I. 1a, 140 00 Praha 4

E-mail: info@marche.cz, www.marche-montessori.cz, IČ: 01973479

Zpracovali: Petra Šlencová Bílská, Martin Šlenc

Platnost dokumentu: od 1. 4. 2020

2. Obecná charakteristika

DS se nachází v novostavbě RD, v klidné části Prahy 4 - Podolí, vlastní zahradou.

3. Podmínky výchovy a péče

3.1. Věcné podmínky

Vnitřní prostor

Vnitřní prostor je vybaven šatnou, hlavní místností s jídelnou, ložnicí, WC se sprchou a kuchyní. Hlavní místnost je určena pro pobyt v dopoledním bloku, servírování jídla a odpolednímu bloku, ložnice ke klidovým činnostem a odpočinku. Zde jsou dětem volně k dispozici aktivity v otevřených policích na dostupném místě, vše je přizpůsobeno velikosti a síle dětí.

Zahrada

Vedle harmonicky připraveného prostředí uvnitř nabízíme dostatek příležitostí a prostoru na volnou hru a pohyb dětí venku a na zahradě. Děti vedeme ke smysluplným činnostem, např. péči o záhonky s květinami nebo námi pěstované ovoce a zeleninu a zpevněnou plochu na ježdění na odrážedlech, koloběžkách a kolech. Postupně přidáváme další herní prvky. Na zahradě děti tráví čas především před obědem a během odpoledního bloku, před odchodem domů. Děti se snažíme zapojit do běžných činností – setí, zalévání, pletí, hrabání listí, sněhu, apod.

Kontakt s přírodou, zeminou, rostlinami při sázení či zalévání nebo pozorování hmyzu, malých živočichů

či ptáků je důležitou součástí jejich poznání.

Okolí

V blízkosti jsou městské parky a v dojezdové vzdálenosti řeka a lesy.

3.2 Psychosociální podmínky

Prostředí Marché Montessori 3-6 je přizpůsobené potřebám předškolních dětí, jejich vývoji, velikosti i síle. Vybavení třídy je plné krásných a reálných aktivit, jež děti lákají a přitahují. S radostí zkoumají a objevují, zdokonalují se v praktických dovednostech a podporujeme je v samostatnosti. V malé skupině dětí podporujeme přirozenou zvědavost, rozvoj vlastního potenciálu, samostatnost, sebejistotu i respekt k sobě a druhým. Velký důraz klademe na důvěru v prostředí, respektující a individuální přístup ke každému dítěti, porozumění vývojovým stádiím dítěte, jeho potřebám i zájmům.

3.3 Životaspráva

Snažíme se děti vést ke zdravému životnímu stylu. Děti mají denně dostatek pohybu, který zvyšuje jejich fyzickou odolnost a rozvoj hrubé motoriky. Strava odpovídá zásadám zdravého životního stylu (celozrnné pečivo, dostatek ovoce a zeleniny a obědy v biokvalitě). Sladkosti do naší skupiny nepatří. Na dobrý pitný režim dohlíží lektor, na výběr je vždy čerstvá voda nebo čaj. V rámci rozvoje samostatnosti se děti podílí na přípravě svačinek.

4. Systém organizace výchovy a péče

4.1 Harmonogram dne

V dopoledním bloku (programu) jsou dětem nabízeny aktivity a hry, kde děti mají možnost spontánně utvářet svou činnost a aktivity, které jsou dětem nabízeny pod vedením lektora. Denní režim se přizpůsobuje aktuálním potřebám dětí a počasí. Po dopoledním bloku a pobytu venku následuje oběd, poté odpočinek a odpolední blok.

08:00 - 08:15 příchod dětí do DS, volný výběr aktivit,

08:15 – 11:15 dopolední blok - volný výběr výtvarných a poznávacích aktivit a činnosti pod vedením lektora, společné povídání si, čtení knih, básniček, říkanek, zpívání, tance, pohybových her, vč. svačiny a osobní hygieny. V případě příznivého počasí bude dopolední činnost i svačina na zahradě.

11:15 – 12:30 pobyt venku, volná hra, rozvoj hrubé motoriky, zahradničení

12:30 – 13:00 hygiena a oběd

13:00 – 13:15 společný úklid po obědě, hygiena

13:15 – 14:30 odpočinek, čtení, vyprávění, u nespících dětí odpolední blok

14:30 – 17:00 pobyt venku, odpolední program

Časový harmonogram může být upraven podle potřeb kolektivu dětí.

4.2 Aktivity pod vedením lektora

Program vychází z filozofie Marie Montessori. Každý měsíc dochází k proměnám části nabídky aktivit, které jsou členěné do tematických okruhů, které odpovídají vývojovým potřebám dětí.

5. Výchovná koncepce

Plán výchovy a péče je sestaven tak, aby díky jeho uplatnění bylo dosaženo klíčových kompetencí (kompetence k učení, k řešení problémů, komunikativní, personální, sociální a občanské činnosti). Cílem DS je, aby děti vnímaly svět jako přirozené prostředí a místo, kde se cítí dobře a umí se v něm bezpečně pohybovat. Děti učíme nápodobou, prostřednictvím správně předkládaných vzorů. Snažíme se, aby co nejvíce věcí viděly v reálném prostředí, aby se naučily chápat souvislosti. Snažíme se naučit děti uvažovat ekologicky (např. třídění odpadu, šetření vodou atp.). Děti také hodně zapojujeme do praktických činností.

5.1 Alternativní směry ve výchově

Vycházíme z filozofie Marie Montessori

Dětem nabízíme podnětné a motivující prostředí k naplnění přirozených vývojových potřeb a adaptaci na své místo a čas, utvoření sebe sama a budování respektu jeden k druhému. Vytváříme jim také bezpečné, šťastné a zdravé prostředí pro jejich vývoj. Jako dospělí je vedeme a cíleně podporujeme, aby věci zvládaly co možná nejlépe samy. Tím se zvyšuje jejich sebevědomí, sebedůvěra a důvěra v okolí.

Praktický život je plný reálných činností každodenního života, jako je zametání, příprava svačinek, mytí nádobí, čištění oken, péče o rostliny či aranžování květin. Nezávislost v osobní péči je něco, o co přirozeně usilujeme. Naše prostředí dává mnoho příležitostí, aby si děti funkční nezávislost osvojily. Prohlubujeme aktivity praktického života a činnosti v oblasti hudby a umění, doplňujeme je o smyslovou výchovu, základy matematiky a jazyka. Dále pracujeme na sociální interakci a přidáváme zdvořilostní lekce. Dbáme na rozvoj jemné a hrubé motoriky a pobyt dětí venku.

Oblast jazyka zahrnuje objekty, obrázkové karty a krásné knihy pro snažší pochopení světa kolem a poznání písní, básniček a povídek. Umění je oblast, která zahrnuje kresbu, malbu, práci s křídou, nůžkami, lepidlem nebo hlínou a také obsahuje úvod do světa hudby.

Ve svém přístupu k dětem využíváme zásad „Respektovat a být respektován“. Děti jsou vnímány v komunikaci a společném rozhodování jako partneři, kteří se mohou na společném rozhodování podílet. Spolu s dětmi jsou utvářeny aktivity. Každý má prostor vyslovit svůj názor, ale učíme se naslouchat a respektovat názor druhých.

Děti se učí za podpory lektora zvládat konfliktní situace. Snažíme se děti přivést k tomu, aby s druhým soucítily a dokázaly si uvědomit, jak se cítí ten druhý. V případě konfliktu děti nesoudíme, nehledáme viníky, pouze konstatujeme, co vidíme. Nejednáme z pozice moci dospělého. Lektor je pro děti průvodce a rádce. Mnoho aktivit vzniká na základě podnětů od dětí, lektor je pouze dále rozvíjí. Podporujeme v dětech sebejistotu a sebeúctu. Snažíme se, aby pro ně skupina byla bezpečným prostorem, kde se děti mohou svobodně vyjádřit, a aby děti věřily v sebe a své schopnosti.

5.2 Rozvoj klíčových kompetencí

Pobytem v připraveném prostředí a ve věkově smíšeném malém kolektivu dětí je umožněn optimální rozvoj v hlavních oblastech kompetencí. Do programu zařazujeme tematické oblasti.

Dítě a jeho tělo

Záměrem úsilí lektora v oblasti biologické je stimulovat a podporovat růst a nervosvalový vývoj dítěte, podporovat jeho fyzickou pohodu, zlepšovat jeho tělesnou zdatnost i pohybovou a zdravotní kulturu, podporovat rozvoj jeho pohybových i manipulačních dovedností, učit je sebeobslužným dovednostem a vést je ke zdravým životním návykům a postojům.

V Montessori pedagogice je spousta nabídek pro rozvoj jemné i hrubé motoriky. Při každé činnosti je zapojena hrubá motorika při potřebě si aktivitu přinést a po činnosti opět uklidit a odnést. Děti se při pohybu učí rozpoznat a respektovat své fyzické možnosti a hranice. Jemnou motoriku rozvíjíme pomocí manipulace s předměty aktivit. Nezapomínáme ani na rozvoj předškolních motorických dovedností (držení tužky), pomocí vhodně volených výtvarných činností. Pro rozvoj dětí využíváme celou řadu pomůcek (pracovní listy, grafomotorická cvičení, základní znalost abecedy a číslic, logopedická cvičení apod.) Do rozvoje dětí přirozeně zařazujeme chůzi, běh, skoky, lezení, házení, manipulaci s nejrůznějšími nástroji, náčiním. Hudební a hudebně pohybové hry a činnosti, smyslové hry (hmatové úkoly), sebeobslužné činnosti (oblékání, obouvání, úklid věcí, apod.) a osvojování si osobní hygieny.

Dítě a jeho psychika

Záměrem výchovného úsilí lektora v oblasti psychologické je podporovat duševní pohodu, psychickou zdatnost a odolnost dítěte, rozvoj jeho intelektu, řeči a jazyka, poznávacích procesů a funkcí, jeho citů i vůle, stejně tak i jeho sebepojetí a sebenahlížení, jeho kreativity a sebevyjádření, stimulovat osvojování a rozvoj jeho vzdělávacích dovedností a povzbuzovat je v dalším rozvoji, poznávání a učení. Děti se učí poznat své vlastní hranice, pocity a potřeby. Učí se vnímat samy sebe. Děti vnímají, že se ve svých schopnostech a dovednostech přirozeně liší, každý však něčím vyniká. Velkou výhodou je věkově smíšený kolektiv, kde se mladší děti přirozeně učí od starších (mladší děti ke starším vzhlíží jako k velkému vzoru a naopak starší se snaží s nadšením předvést své schopnosti).

Zařazujeme podporu důvěry dítěte ve vlastní síly a schopnosti, dostatečné oceňování jeho snahy, jednoduché úkoly a činnosti umožňující dětem dosáhnout úspěchu, hry a činnosti vyžadující vůli a vytrvalost, výtvarné a dramatické činnosti, volnou hru, zkoumání vlastností nejrůznějších předmětů a materiálů, čtení a vyprávění pohádek nebo příběhů, rytmické hry a básničky.

Dítě a ten druhý

Záměrem úsilí lektora v interpersonální oblasti je podporovat utváření vztahů dítěte k jinému dítěti či dospělému, posilovat, kultivovat a obohacovat jejich vzájemnou komunikaci a zajišťovat pohodu těchto vztahů. Ve skupině vzniká celá řada sociálních interakcí, které vyžadují spolupráci, respekt nebo dohodu. Vždy platí, že lektor je příkladem a je ochotný se vším pomoci a navrhnout řešení situace. Jedním z našich nejdůležitějších hodnot je respektující přístup. Zařazujeme pozitivní příklady ze strany lektorů, dostatek příležitostí ke komunikaci, úkoly, ve kterých je potřeba spolupráce, podpora dětského přátelství, možnosti sdílení svých pocitů a prožitků s ostatními.

Dítě a společnost

Záměrem úsilí lektora v oblasti sociálně - kulturní je uvést dítě do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití s ostatními, uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společné pohody ve svém sociálním prostředí. Navštěvujeme výstavy, divadelní představení nebo kulturní akce a podporujeme u dětí rozvoj tvořivosti. Vedeme děti k pořádku a uklízení vypůjčených i vlastních věcí. V oblasti mravních hodnot se lektoři snaží být dobrým vzorem.

Součástí našeho přístupu jsou vzory chování, tolerance, esteticky a sociálně připravené a pohodové prostředí (estetika vnitřního prostředí, zvelebování zahrady, úklid odpadků), poznávání hodnot věcí a lidského úsilí, pravidla a rituály, které zajišťují bezpečný a uspořádný prostor, seznamování se s literaturou, hudbou, výtvarným uměním, kultura, zvyky, příprava a realizace slavností a návštěvy tématických akcí (např. den Země, apod).

Dítě a svět

Záměrem úsilí lektora v environmentální oblasti je založit u dítěte elementární povědomí o okolním světě a jeho dění, o vlivu člověka na životní prostředí – počínaje nejbližším okolím a konče globálními problémy celosvětového dosahu - vytvořit elementární základy pro otevřený a odpovědný postoj dítěte (člověka) k životnímu prostředí. Do programu zařazujeme přirozené poznávání pestrosti přírody, péči o zahradu a zvířata, přírodovědné experimenty, poučení o možných nebezpečích v přírodě, poučení o možných nepříznivých vlivech na přírodu.

6. Spolupráce s rodiči

Snažíme se o úzkou spolupráci DS s rodiči. Rodiče jsou pravidelně informováni o dění ve skupině Marché Montessori; každý den dostávají zprávu o činnosti dětí během daného dne pravidelně sdílíme fotografie. Rodiče mohou pomáhat při rozvoji zázemí nebo spolupracovat při přípravě akcí pro děti i pro veřejnost (společná setkání, rodinné víkendové akce, pouštění draků, slavnosti, atd.). Vytvoření rodičovské komunity je důležité pro budování přátelských vztahů mezi rodiči, lektory a dětmi. Vzájemná podpora a komunikace umožňuje hladší řešení problémových situací, dává dětem intenzivnější pocit zázemí a důvěry.

7. Evaluační systém

7.1 Evaluace dětí

Evaluace dětí probíhá na základě průběžného pozorování dětí. Závěry jsou v případě potřeby předávány rodičům formou osobního sdělení. Prostor pro rozhovor je vyhrazen v konzultačních hodinách s lektorem a na rodičovské schůzce. Individuální záznamy o dětech jsou důvěrné, a mohou do nich nahlížet pouze rodiče příslušného dítěte. V rámci aktualizovaného webu informujeme o uplynulých událostech pomocí fotografií, případně popisem. Rodiče mají každý den možnost krátkě mluvit s učitelkou při příchodu nebo odchodu dětí ze školky a nahlížet do „Knihy úrazů“. Z těchto sdělení se rodiče mohou dozvědět podrobné informace o proběhlých aktivitách.

7.2 Evaluace lektorů

Interní evaluace lektorů probíhá průběžně na evaluačních schůzkách. Lektori si vedou deník s dílčími přípravami včetně vlastní reflexe a návrhů na zlepšení. Lektori navštěvují odborné semináře a výchovně vzdělávací kurzy, zejména ty pořádané asociací Montessori škol. Sledujeme odborné články a časopisy s tématy Montessori pedagogika, environmentální výchova a předškolní vzdělávání. Navštěvujeme jiné školky a podobně smýšlející zařízení.

8. Použitá literatura

Montessori, Maria – Absorbující mysl, Tajuplné dětství, Objevování dítěte, Creative Development In The Child, Seldin, Tim - How To Raise An Amazing Child, Leblová, Eliška – Environmentální výchova ve školce, Kopřiva, Pavel a kolektiv – Respektovat a být respektován Rogge, Jan – Děti potřebují hranice, Svobodová, Eva a kolektiv – Vzdělávání v mateřské škole, Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání (RVP PV).

Schválil: Martin Šlenc

